

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Fundamentos de Dereito Financeiro		Código	612G01018
Titulación	Grao en Dereito			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Alvarez Barbeito, Pilar	Correo electrónico	pilar.alvarez@udc.es	
Profesorado	Alvarez Barbeito, Pilar Caamaño Anido, Miguel angel Calderon Carrero, Jose Manuel Ruiz García, José Ramón	Correo electrónico	pilar.alvarez@udc.es m.caamano@udc.es jose.calderon@udc.es j.ruiz@udc.es	
Web				
Descripción xeral	A materia céntrase na análise dos aspectos troncales do Dereito Financeiro e Tributario, examinando fundamentalmente os elementos esenciais dos tributos, así como os procedementos de aplicación dos mesmos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecemento das principais institucións xurídicas.
A4	Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos.
A6	Comprensión das distintas manifestacións do dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.
A7	Coñecemento das estruturas xurídico-políticas de ámbito nacional e internacional.
A8	Coñecementos básicos de argumentación xurídica.
A9	Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais).
A10	Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico.
A11	Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos.
B2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B6	Aprender a aprender.
B7	Resolver problemas de forma efectiva, valorando a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B9	Traballar de forma autónoma con iniciativa tendo en conta a importancia da aprendizaxe ao longo de toda a vida.
B10	Traballar de forma colaborativa.
B13	Capacidade para utilizar a rede informática (internet) na obtención de información e na comunicación de datos e, en xeral, capacidade para empregar as ferramentas básicas das TIC necesarias para o exercicio da súa profesión.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
-Coñecemento do sistema tributario español		A1 A6	
-Análise dos elementos esenciais do tributo.		A1 A7 A10	
-Estudo e aplicación dos procedementos tributarios.		A4 A8 B6 B7 C5 C7 B9	
-Aplicación práctica dos coñecementos adquiridos.		A8 A9 A10 A11 B7 B9 B10 B13 C3 C6 B2 B3 B4	

Contidos	
Temas	Subtemas

I. INTRODUCCIÓN.

LECCIÓN 1.

O Dereito Financeiro: concepto e contido.

II.- TEORÍA DO GASTO PÚBLICO (DEREITO ORZAMENTARIO).

LECCION 2:

Contido e estrutura dos Orzamentos Xerais do Estado. O problema da natureza xurídica da Lei de Orzamentos. O ciclo orzamentario.- Principios que rexen a formación do Orzamento. Execución e control do Orzamento.

LECCION 3

Orzamentos dos Organismos autónomos. Os Orzamentos dos CC.AA e das entidades locais.

III.- Os INGRESOS PUBLICOS.

LECCION 4

Estrutura do poder tributario no Estado español. Os principios constitucionais. Os principios de xeneralidade, capacidade contributiva, igualdade, progresividad e non confiscatoriedad.

LECCION 5

Os ingresos públicos. Concepto e clases. Ingresos de Dereito privado. Os ingresos de Dereito público. O tributo. Concepto e clases. Impostos, taxas e contribucións especiais. Distinción entre taxas e prezos públicos. A parafiscalidad.

LECCION 6

As fontes do Dereito Financeiro. Nocións xerais.A Constitución. A Lei. O principio de legalidade tributaria. O Decreto-Lei. A delegación lexislativa e a deslegalización. O regulamento. Os convenios internacionais en materia tributaria. O Dereito da Unión Europea. Outras fontes.

LECCION 7

Eficacia das normas tributarias no espazo e no tempo.

LECCION 8

A aplicación da norma tributaria. A interpretación da norma tributaria. O %conflicto na aplicación da norma.

LECCION 9

A relación xurídica tributaria e a obrigación tributaria. O feito imponible. A exención tributaria.

LECCION 10

Suxitos da obrigación tributaria. Suxitos pasivos (contribuíntes e substitutos), responsables e sucesores nas débedas tributarias.
Capacidade de obrar tributaria. Representación. Domicilio fiscal.

LECCION 11

A base imponible. Métodos e réximes de determinación da base imponible. A base liquidable. Tipo de gravame. A cota tributaria. A débeda tributaria en sentido amplio.

LECCION 12

Extinción da obrigación tributaria. Pago. Adiamento e fraccionamiento do pago. Prescripción. Compensación.

LECCION 13

Os procedementos tributarios: consideracións xerais e normas comúns. Os deberes de colaboración do suxeito pasivo e de terceiros. O deber da Administración de informar e asistir ao contribuínte no cumprimento das obligacións tributarias. As consultas á Administración. Proba.
Notificacións. Entrada no domicilio dos obrigados tributarios.

LECCIÓN 14

Os procedementos de xestión tributaria. Declaración tributaria e declaración-liquidación. A liquidación tributaria.

LECCION 15

A comprobación no ámbito da xestión tributaria.
A Inspección tributaria. Organización, funcións e procedemento. Documentación da actuación inspectora.

LECCION 16

A recadación da débeda tributaria en período voluntario. O ingreso extemporáneo voluntario. Procedemento de prema. Oposición á ejecución, tercerías e suspensión da ejecución.

LECCION 17

A revisión de actos en vía administrativa. Procedemento de declaración de nulidade. Revogación e revisión de actos tributarios. Declaración de lesividade. Procedemento de devolución de ingresos indebidos. O recurso de reposición previo ao económico-administrativo. As reclamacións económico-administrativas.

LECCION 18

Infraccións tributarias: natureza e clases. Elementos: acción, tipicidade, antijuridicidade, culpabilidade.

As sancións tributarias. Clases. O procedemento para a aplicación das sancións tributarias. Os delitos contra a Facenda Pública.

LECCION 19

O sistema tributario español. Concepto e caracteres.

Estrutura.

I. INTRODUCIÓN.

LECCIÓN 1.

O Dereito Financeiro: concepto e contido.

II.- TEORÍA DO GASTO PÚBLICO (DEREITO ORZAMENTARIO).

LECCION 2:

Contido e estrutura dos Orzamentos Xerais do Estado. O problema da natureza xurídica da Lei de Orzamentos. O ciclo orzamentario.- Principios que rexen a formación do Orzamento. Execución e control do Orzamento.

LECCION 3

Orzamentos dos Organismos autónomos. Os Orzamentos dos CC.AA e das entidades locais.

III.- Os INGRESOS PUBLICOS.

LECCION 4

Estrutura do poder tributario no Estado español. Os principios constitucionais. Os principios de xeneralidade, capacidade contributiva, igualdade, progresividade e non confiscatoriedad.

LECCION 5

Os ingresos públicos. Concepto e clases. Ingresos de Dereito privado. Os ingresos de Dereito público. O tributo. Concepto e clases. Impostos, taxas e contribucións especiais. Distinción entre taxas e prezos públicos. A parafiscalidad.

LECCION 6

As fontes do Dereito Financeiro. Nocións xerais. A Constitución. A Lei. O principio de legalidade tributaria. O Decreto-Lei. A delegación lexislativa e a deslegalización. O regulamento. Os convenios internacionais en materia tributaria. O Dereito da Unión Europea. Outras fontes.

LECCION 7

Eficacia das normas tributarias no espazo e no tempo.

LECCION 8

A aplicación da norma tributaria. A interpretación da norma tributaria. O %ou201Cconflicto%ou201D na aplicación da norma.

LECCION 9

A relación xurídica tributaria e a obrigación tributaria. O feito imponible. A exención tributaria.

LECCION 10

Suxetos da obrigación tributaria. Suxetos pasivos (contribuíntes e substitutos), responsables e sucesores nas débedas tributarias.

Capacidade de obrar tributaria. Representación. Domicilio fiscal.

LECCION 11

A base imponible. Métodos e réximes de determinación da base imponible. A base liquidable. Tipo de gravame. A cota tributaria. A débeda tributaria en sentido amplio.

LECCION 12

Extinción da obrigación tributaria. Pago. Adiamento e fraccionamiento do pago. Prescripción. Compensación.

LECCION 13

Os procedementos tributarios: consideracións xerais e normas comúns. Os deberes de colaboración do suxeito pasivo e de terceiros. O deber da Administración de informar e asistir ao contribuínte no cumprimento das obligacións tributarias. As consultas á Administración. Proba. Notificacións. Entrada no domicilio dos obrigados tributarios.

LECCIÓN 14

Os procedementos de xestión tributaria. Declaración tributaria e declaración-liquidación. A liquidación tributaria.

LECCION 15

A comprobación no ámbito da xestión tributaria.
A Inspección tributaria. Organización, funcións e procedemento. Documentación da actuación inspectora.

LECCION 16

A recadación da débeda tributaria en período voluntario. O ingreso extemporáneo voluntario. Procedemento de prema. Oposición á ejecución, tercerías e suspensión da ejecución.

LECCION 17

A revisión de actos en vía administrativa. Procedemento de declaración de nulidade. Revogación e revisión de actos tributarios. Declaración de lesividade. Procedemento de devolución de ingresos indebidos. O recurso de reposición previo ao económico-administrativo. As reclamacións económico-administrativas.

LECCION 18

Infraccións tributarias: natureza e clases. Elementos: acción, tipicidad, antijuridicidad, culpabilidade.
As sancións tributarias. Clases. O procedemento para a aplicación das sancións tributarias. Os delitos contra a Facenda Pública.

LECCION 19

O sistema tributario español. Concepto e caracteres. Estrutura.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A4 A7	30	0	30
Análise de fontes documentais	A6 A9	12	12	24
Estudo de casos	A11 B6 B7 B9 B10 B13 B2 B3 B4 C3 C5 C6 C7 C8	12	12	24
Proba oral	A1 A8 A10 B3 B4 C6	4	8	12
Atención personalizada		60	0	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mismos. Pódese empregar como introducción xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se confronta ante a descripción dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Proba oral	Proba na que se busca responder, de forma oral, a preguntas cortas ou de certa amplitud, valorando a capacidade de razonamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de elaboración e de orixinalidade do estudiante; polo que implica un estudo amplio e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción

Análise de fontes documentais	O módulo de atención personalizada está pensado para: -Atender persoalmente as dúbidas que poidan suscitarse ao fío das leccións maxistrais.
Estudo de casos	-Resolver cuestións expostas ao fío dos supostos prácticos entregados aos alumnos -Axudar a atopar o material que os alumnos precisan para realizar os traballos que se lles asignen
Proba oral	As medidas anteriormente sinaladas resultarán especialmente importantes en relación co alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia. Asimesmo, para os estudiantes que se atopen nesta situación establecerase ao inicio do curso académico un plan personalizado de entrega de traballos (preferentemente a través de medios electrónicos), tutorización, e seguimento do aprendizaxe que permita garantir a adquisición dos coñecementos e competencias propias da asignatura.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Análise de fontes documentais	A6 A9	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese emplegar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.	5
Estudo de casos	A11 B6 B7 B9 B10 B13 B2 B3 B4 C3 C5 C6 C7 C8	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descripción dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. A puntuación correspondente aos apartados "Análise de fontes documentais" e "Estudo de casos", computará convolutamente con un máximo, para os dous apartados, do 10% da puntuación global da asignatura. Esta puntuación únicamente podrá obterse mediante a participación activa nas sesións prácticas e a entrega escrita dos supostos requeridos deste feito polo profesor.	5
Proba oral	A1 A8 A10 B3 B4 C6	Proba na que se busca responder, de forma oral, a preguntas cortas ou de certa amplitud, valorando a capacidade de razonamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de elaboración e de orixinalidade do estudiante; polo que implica un estudo amplio e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións. Os profesores resérvanse a posibilidade de plantear, como alternativa á proba oral, unha proba escrita na que se combinarán preguntas curtas, preguntas de resposta múltiple, e resolución de casos prácticos.	90

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	-Curso de Derecho Financiero y Tributario, Tecnos, Madrid, (autores: Martín Queralt, Lozano Serrano, Tejerizo López y Casado Ollero).- Derecho tributario. Parte General. Lecciones adaptadas al EEE, (director: Isaac Merino Jara, coord: Manuel Lucas Durán)-Derecho Financiero y Tributario. Parte General, Lex Nova, Valladolid, (autores: Menéndez Moreno y otros).-Derecho Financiero y Tributario. Parte General, Civitas, Madrid, (autor: Pérez Royo).-Manual del Sistema Tributario español, Civitas, Madrid, , (autores: García Añoveros y otros).-Derecho Tributario. Parte General, Civitas, Madrid, , (autor Calvo Ortega).-Derecho Tributario, Aranzadi, Pamplona, , (autores: Martín Queralt, Lozano Serrano, Poveda Blanco).-Derecho Financiero y Tributario, I., (autor: Palao Taboada), Ed. Cólex, Madrid, 1987.-Manual de Derecho Presupuestario, (autor: Martínez Lago), Ed.Cólex, 2001.Códigos de leyes financieras y tributarias recomendadosTanto los manuales como los códigos de leyes serán manejados, siempre, en su última edición publicada.
Bibliografía complementaria	RECURSOS WEB: -Página oficial del Ministerio de Hacienda conteniendo: a) Legislación tributaria actualizada; b) proyectos normativos; c) doctrina administrativa Dirección General de Tributos y TEAC: www.meh.es -Página oficial de la Agencia Estatal de administración tributaria conteniendo: a) Legislación tributaria actualizada; b) guías para la liquidación de impuestos; c) consultas más frecuentes; y d) links o enlaces con otras Administraciones tributarias y entes dotados de poder tributario: www.aeat.es -Página oficial de la OCDE donde se recogen: a) importantes materiales que son fuente indirecta de Derecho tributario; y b) enlaces con otras administraciones tributarias: www.oecd.org -Página oficial de la Comisión de la UE donde se recogen: a) novedades sobre normativa y jurisprudencia comunitaria en materia tributaria; b) enlaces referidos a páginas oficiales de la UE donde se recoge la legislación comunitaria-tributaria y financiera; c) informes, códigos de conducta, recomendaciones, y decisiones de instituciones comunitarias en materia financiera y tributaria: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/index_en.htm -Página web UDC: WestLaw, Westlaw International

Recomendacions

Materias que se recomienda cursar previamente

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Materias que continúan o temario

Observacions

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías